

Małgorzata Miksza
Uniwersytet Łódzki

Sprawozdanie z Polskich Dni Montessori:
„Życie aktywne –
życie kontemplacyjne/
Vita activa – vita contemplativa.
Aktywność i cisza w pedagogice
Marii Montessori”
Wrocław 13-15 maja 2016 r.

Report on Polish Montessori Days:
“Active Life – Contemplative Life/
Vita Activa – Vita Contemplativa.
Activeness and Silence
in Maria Montessori’s Pedagogy”
Wrocław 13th – 15th May 2016

Czwarta edycja Polskich Dni Montessori zorganizowana została we Wrocławiu, między innymi przez Wydział Nauk Pedagogicznych Dolnośląskiej Szkoły Wyższej, od 13 do 15 maja 2016 roku. Tematem przewodnim była „Aktywność i cisza w pedagogice Marii Montessori”. Głównym celem tegorocznych Polskich Dni Montessori było pochylenie się nad człowiekiem jako istotą aktywną, rozwijającą się poprzez ruch i działanie w konfrontacji z ciszą, milczeniem i kontemplacją w poglądach Marii Montessori. Było to już czwarte spotkanie w ramach Polskich Dni Montessori. Pierwsza edycja odbyła się w Warszawie 15-17 marca 2013 roku, druga w Łodzi 16-18 maja 2014 roku, a trzecia w Krakowie 22-24 lutego 2015 roku.

Honorowy patronat nad konferencją objęli:

- rzecznik Praw Dziecka Marek Michalak,
- Wydział Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej,
- Katedra Teorii Wychowania Uniwersytetu Łódzkiego oraz
- Rektor Dolnośląskiej Szkoły Wyższej, prof. DSW dr hab. Robert Kwaśnica.

Honorowymi gośćmi konferencji był: prof. DSW dr hab. Jerzy Kochanowicz, dyrektor Instytutu Pedagogiki; prof. dr hab. Anna Walczak, kierownik Zakładu Pedagogiki Filozoficznej UŁ; Elżbieta Obarek-Gałka, starszy wizytator Kuratorium Oświaty w Łodzi; Anna Koralewska, doradca metodyczny Łódzkiego Centrum Doskonalenia i Kształcenia Praktycznego.

Współorganizatorem Polskich Dni Montessori była Firma Topic Montessori, Niepubliczne Przedszkole Montessori „Promyk” ze Świdnicy oraz Klub Krasnoludka-Centrum Montessori we Wrocławiu.

W tym roku do Wrocławia przybyło z całej Polski przeszło 250 uczestników. Wśród zagranicznych gości – wykładowców byli: Barbara Pollok z Monachium, Emi Yuda z Berlina i Christina Mitterlechner z Wiednia. Oprócz nich wykłady i warsztaty prowadzili Polacy, o których można przeczytać informacje na stronie www.polskie-dni-montessori.edu.pl. Jak co roku, uczestnikami byli czynni nauczyciele pracujący w placówkach Montessori, a także pracownicy i nauczyciele akademicy, rodzice, studenci zainteresowani pedagogiką Montessori.

W czasie Polskich Dni Montessori uczestnicy mieli okazję brać czynny udział w wykładach, które prezentowane były w piątek 13 maja 2016 roku, w czterech sesjach warsztatowych oraz w panelu niedzielnym.

Po uroczystym otwarciu Polskich Dni Montessori wystąpiły dzieci z Przedszkola „Promyk” w Świdnicy. W pierwszej, kontemplacyjnej części występu ukazana została gra świateł, w drugiej, bardziej aktywnej części, dzieci zaśpiewały i zatańczyły tańce ludowe.

Wykład inauguracyjny zaprezentował prof. dr hab. Jerzy Kochanowicz. W swojej interesującej wypowiedzi nt.: „Kontemplacja i działanie – aspekty etymologiczne, historyczne i kulturowe”, uwrażliwił słuchaczy na wieloaspektowe rozumienie kontemplacji, ciszy i aktywności człowieka. Przywołane zostały istotne z historycznej i kulturowej perspektywy teorie i koncepcje wyjaśniające terminologię omawianego tematu.

Kolejny wykład przedstawiła dr M. Miksy nt.: „Vita activa – vita contemplativa. Odkrycie ciszy przez Marię Montessori”. W wypowiedzi przywołana została sytuacja tzw. lekcji ciszy, którą szczegółowo opisała M. Montessori m.in. w książce *Odkrycie dziecka* (pol. wyd. 2014). M. Miksza przypomniała również kluczowe poglądy M. Montessori na temat powiązania kategorii: aktywność (ruch) – cisza (kontemplacja).

Po zaprezentowanych wykładach miała miejsce dyskusja. W tej części dłuższą, bardzo ciekawą wypowiedź na temat badań nad ciszą zaprezentowała dr Agnieszka Janiak z DSW.

Kolejne dni wypełnione były licznymi warsztatami zorganizowanymi w czterech sesjach. W sumie odbyły się 24 warsztaty, w tym trzy poprowadzone przez gości z Niemiec i Austrii. Warsztaty i grupy tematyczne poprowadzili nauczyciele montessoriańscy, pedagodzy i nauczyciele akademicy związani z pedagogiką Marii Montessori (pełne informacje nt. osób prowadzących warsztaty wraz ze streszczeniem warsztatów: www.polskie-dni-montessori.edu.pl).

Oprócz warsztatów w niedzielę 15 maja odbył się niezwykle dynamiczny panel dyskusyjny nt.: „Vita activa – vita contemplativa. Wychowanek i wychowawca Montessori XXI wieku w świecie logosfery (słowa) i galenosfery (ciszy)”. Panelowi przewodniczyła dr Barbara Surma z Ignatianum w Krakowie. Do dyskusji zaproszeni byli: prof. Jerzy Kochanowicz, dr Tomasz Tokarz, kierownik Zakładu Historii Edukacji DSW, i M. Miksza z Polskiego Stowarzyszenia Montessori. Na początku B. Surma, w nawiązaniu do poglądów M. Montessori nt. ciszy, zadała uczestnikom konferencji pytanie, jak definiują ciszę. Wywiązała się ciekawa dyskusja na ten temat w kontekście rozumienia, przeżywania i odczuwania ciszy przez dzieci, młodzież i dorosłych zarówno w życiu codziennym, jak i szkolnym. Skonfrontowane zostały przy tym różne wizje i poglądy na temat ciszy i hałasu we współczesnej szkole, w tym alternatywnej. Czym cisza jest w swej istocie? Jakie ma znaczenie? Czy potrzebna jest cisza w szkole? Pytań było dużo, dużo więcej...

Podczas Polskich Dni Montessori dzieci, studenci oraz nauczyciele mieli okazję przedstawić swoje programy artystyczne, które umiliły uczestnikom czas.

W podsumowaniu PDM prof. J. Kochanowicz i M. Miksza podkreślili znaczenie podjętego tematu nie tylko dla współczesnej edukacji, ale także dla życia każdego człowieka. Podziękowano wszystkim uczestnikom i warsztatowcom PDM za czynny udział, współorganizatorom za nieocenioną pomoc w przygotowaniu i przeprowadzeniu Polskich Dni Montessori.

ADRES DO KORESPONDENCJI

ADDRESS FOR CORRESPONDENCE

Dr Małgorzata Miksza
Uniwersytet Łódzki
Prezes Polskiego Stowarzyszenia Montessori
e-mail: gosiamiksza@o2.pl